

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7P/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821203288
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danko Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2022:3821203288.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Dankou Laukovou vo veci starostlivosti o maloletého A. O., nar. X.X.XXXX, v konaní zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, ul. Šumperská č. 1, Prievidza, dieťa rodičov: matka Z. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M. I., t. č. bytom ul. O. č. X/X, I., otec - neuvedený, za účasti Reedukačného centra, 053 76 Mlyny - Biele Vody, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým A., nar. X.X.XXXX z a s t a v u j e.

II. Nad výchovou maloletého A., nar. X.X.XXXX u r č u j e dohľad na obdobie 1 roka, s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, Oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ul. Šumperská 1, Prievidza.

III. Účinnosť uloženého výchovného opatrenia súd z h o d n o t í, pričom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Prievidza, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ul. Šumperská 1, Prievidza je p o v i n n ý predložiť správy po uplynutí každých 3 mesiacov, odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Maloletému A., nar. X.X.XXXX a jeho matke u k l a d á povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka 494/24, Prievidza, a to po dobu 6 mesiacov, s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Účinnosť uloženého výchovného opatrenia súd z h o d n o t í pričom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Prievidza, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ul. Šumperská 1, Prievidza je p o v i n n ý predložiť správu po uplynutí 3 mesiacov a následne po uplynutí 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Prievidza, č. k. 7P 33/2021 - 17 zo dňa 30.8.2021 o nariadenom neodkladnom opatrení.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza podal dňa 23.8.2021 (došlo dňa 24.8.2021) podnet na začatie konania o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým A., nar. 4.9.2007 s tým, že bude realizovaná v Reedukačnom centre, 053 76 Mlyny - Biele Vody.

2. Podnet odôvodnil tým, že v mesiaci máji 2017 škola ich úrad informovala o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky maloletým A.. Od tohto obdobia sú vykonávané opatrenia sociálnej kurately. V súčasnej dobe Obvodné oddelenie Policajného zboru Handlová vykonáva pod ČVS: ORP-734/HA-PD-2020 voči maloletému skrátene vyšetovanie v trestnej veci prečin, a to nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi. V mesiaci novembri 2020 matka podala na Okresný súd Prievidza návrh na jeho umiestnenie do zariadenia s poukazom na to, že s ním má výchovné problémy, pretože ju klame, odvráva a jeho správanie sa nie je pozitívne ani v školskom prostredí. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 13P 45/2020-34 zo dňa 5.2.2021 nariadil maloletému Simonovi výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky - pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov s tým, že bude realizované v Diagnostickom centre Ružomberok, J. Jančeka č. 32, Ružomberok. V Správe z diagnostického pobytu zo dňa 2.7.2021, Dislokačná komisia Diagnostického centra Ružomberok odporúča, okrem iného, umiestnenie maloletého v reedukačnom centre.

3. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 7P 33/2021-15 zo dňa 27.8.2021 začal bez návrhu konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým A..

4. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 7P 33/2021-17 zo dňa 30.8.2021 o neodkladnom opatrení nariadil, aby maloletý A. bol do právoplatného rozhodnutia vo veci samej odovzdaný a dočasne umiestnený do Reedukačného centra, 053 76 Mlynky - Biele Vody.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky dieťaťa, pohovorom s maloletým A., oboznámením sa s pripojeným spisom č. k. 13P 45/2020, so Správou Diagnostického centra, ul. J. Jančeka č. 32, Ružomberok zo dňa 28.6.2021, s Úradným záznamom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 18.8.2021, zo dňa 11.1.2022, so Správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 25.8.2021, zo dňa 8.9.2021, zo dňa 22.9.2021, so Správou Reedukačného centra, 053 76 Mlynky - Biele Vody zo dňa 28.9.2021, zo dňa 26.11.2021, s podaním Reedukačného centra, 053 76 Mlynky - Biele Vody zo dňa 14.12.2021, zo dňa 13.1.2022, s vyjadrením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prievidza, Odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie Policajného zboru Handlová zo dňa 24.8.2021, s lekárskou správou N. C.j zo dňa 2.11.2021, so spisom ČVS: ORP-734/HA-PD-2020.

6. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav:

7. Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 6P 68/2012-14 zo dňa 17.8.2012 zrušil rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 13P 352/2011-12 zo dňa 17.8.2011 o zverení maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti E. Y. určil nad ním výchovné opatrenie - dohľad. Z obsahu spisu vyplýva, že ku dňu rozhodnutia súdu vo veci samej pominuli dôvody, pre ktoré bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti.

8. Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 15P 15/2015-17 zo dňa 4.5.2015 zrušil výchovné opatrenie - dohľad určený nad maloletým A.. Z obsahu spisu vyplýva, že počas vykonávaných intervencií Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza neboli v starostlivosti matky zistené nedostatky.

9. Návrhom zo dňa 23.11.2020 sa matka domáhala nariadenia nad maloletým výchovného opatrenia na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky - pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku. Návrh odôvodnila tým, že s ním má dlhodobé problémy v správaní. Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 13P 45/2020-34 zo dňa 5.2.2021 nariadil nad maloletým A. výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky - pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov s tým, že bude vykonávané v Diagnostickom centre Ružomberok, J. Jančeka č. 32, Ružomberok. Z obsahu spisu vyplýva, že ku dňu rozhodnutia súdu vo veci samej matka nezvládala v prirodzenom rodinnom prostredí jeho výchovu, že ju nerešpektoval, v otvorenom prostredí sa túlal a porušoval školský poriadok.

10. Obvodné oddelenie Policajného zboru Handlová uznesením ČVS: ORP-734/HA-PD-2020 zo dňa 21.1.2021 podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku trestné stíhanie, ktoré bolo začaté pre prečin Nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi voči maloletému Simonovi zastavilo, lebo skutok nebol trestným činom a nebol

dôvod na postúpenie veci. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že nenaplnil znaky skutkovej podstaty uvedeného prečinu.

11. Zo Správy z diagnostického pobytu a z psychologického vyšetrenia od Diagnostického centra, ul. J. Jančeka č. 32, Ružomberok zo dňa 28.6.2021 vyplýva, že na podmienky zariadenia sa maloletý Simon adaptoval s výraznými problémami. Nerešpektoval pravidlá a režimový systém zariadenia. Kontakt s ním bol nadviazaný postupne. Zúčastňoval sa komunitných stretnutí detí a dospelých v diagnostickom centre, psychologických vyšetrení a individuálnych sedení zameraných na psychodiagnostiku a výchovné vedenie, usmerňovanie a korekciu prejavov správania, získanie náhľadu na svoje správanie a hľadanie primeranejších spôsobov vyjadrovania a reagovania v bežných sociálnych situáciách, na poznávanie hraníc svojho správania, na hľadanie silných stránok a posilňovanie pozitívnych prejavov v správaní, modifikovanie naučených vzorcov správania. Počas pobytu bola u neho zvýšená miera egocentrizmu a zameranie sa na uspokojovanie svojich vlastných potrieb. Frustračná tolerancia bola u neho znížená, v záťažových situáciách jeho správanie nepredvídateľné, konal impulzívne bez zvažovania možných následkov svojho správania, chýbala mu sebakorekcia a náhľad v konaní aj vo verbalizácii, oslabená bola aj vôľová sebaregulácia, svoje priestupky zľahčoval, snažil sa o sebe prezentovať lepší obraz, ťažko si pripúšťal svoj podiel viny, mal tendenciu sa vyhovárať, hľadať únik pred zodpovednosťou za svoje správanie. Jeho mravný a morálny vývin zaostával za jeho chronologickým vekom, sociálne normy mal nedostatočne osvojené. V kolektíve rovesníkov sa snažil zaujať dominantné postavenie v skupine. Nevhodným správaním často pútal pozornosť ostatných detí, predvádzal sa pred nimi. V konfliktných situáciách konal impulzívne, bol ľahko ovplyvniteľný, dospelých nerešpektoval, na upozornenia reagoval drzo. V závere správy je uvedené, že jeho osobnosť je v adolescentnej fáze vývinu, s prvkami disharmónie, smerovaná k extroverzii. Potrebuje dôsledný prístup so systematickým vedením, usmerňovaním a kontrolou plnenia si povinností a tiež s jasným vymedzovaním hraníc správania. Vzhľadom k pretrvávajúcim výchovným problémom maloletého A., členovia dislokačnej komisie odporúčajú jeho umiestnenie v reedukačnom centre, pokračovanie v psychologickom vedení a v pedopsychiatrickej starostlivosti.

12. Z Úradného záznamu zo dňa 18.8.2021 a zo Správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 25.8.2021 vyplýva, že maloletý A. bol z Diagnostického centra, ul. J. Jančeka č. 32, Ružomberok na letnom pobyte doma. Počas šetrenia rodinných pomerov sa matka vyjadrila, že v jeho správaní vidí pozitívnu zmenu až na to, že jedenkrát experimentoval s alkoholom. Následne verbalizovala, že súhlasí s jeho umiestnením od septembra 2021 do Reedukačného centra, 053 76 Mlyňky - Biele Vody.

13. V Správe zo dňa 8.9.2021 a zo dňa 22.9.2021 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza uviedol, že matka nesúhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým A.. V prípade, ak súd nenariadi ústavnú starostlivosť, bude s ním navštevovať psychológa a súhlasila by s uložením výchovného opatrenia - dohľadu. Úrad primerane veku a rozumovej vyspelosti informoval maloletého o konaní, ako aj o dôsledkoch z neho vyplývajúcich. Počas pohovoru sa vyjadril, že nesúhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti. Chce byť doma, nakoľko mu rodina chýba. Súčasne uviedol, že ak súd nariadi ústavnú starostlivosť, bude rozhodnutie rešpektovať a snažiť sa v zariadení dodržiavať pravidlá, aby sa čo najskôr vrátil domov. V závere správy je uvedené, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza navrhuje nad maloletým, s poukazom na správu zo dňa 28.6.2021 z Diagnostického centra, ul. J. Jančeka č. 32, Ružomberok, nariadiť ústavnú starostlivosť.

14. Z Oznámenia o priestupku zo dňa 24.8.2021 Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie Policajného zboru Handlová vyplýva, že bol zistený priestupok na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, ktorého sa dopustil neznámy páchatel' tým, že umožnil požiť alkoholické nápoje maloletému A.. Tento bol dňa 14.8.2021 podrobený za prítomnosti matky dychovej skúške, ktorá namerala hodnotu 0,23 promile alkoholu.

15. Z vyjadrenia Reedukačného centra, 053 76 Mlyňky - Biele Vody zo dňa 28.9.2021 vyplýva, že adaptácia maloletého A. na prostredie prebieha bez ťažkostí. Dodržiava pravidlá a režimový systém zariadenia. Jeho správanie k rovesníkom vo výchovnej skupine je v norme a postavenie k ostatným klientom zariadenia, rovnocenné. Dospelých rešpektuje, povinnosti si plní, spolupracuje, kritiku prijíma, konflikty nevyvoláva. Na vyučovanie sa pripravuje bez problémov. Hygienické návyky má osvojené, v osobných veciach si udržiava poriadok, je však potrebná kontrola.

16. Zo Správy Reedukačného centra, 053 76 Mlynky - Biele Vody zo dňa 26.11.2021 vyplýva, že maloletý A. sa na podmienky zariadenia adaptoval pomerne rýchlo a bez väčších ťažkostí. Úteky nemal, školské pravidlá zvláda úplne bez najmenších námietok. Svoje dominantné vlastnosti v prostredí školy nezneužíva. Dospelých bezpodmienečne rešpektuje a počúva. Povinnosti a úlohy v škole si plní vzorne, takže nie sú s ním žiadne problémy. K výraznejším konfliktom u neho nedochádza, malé konflikty sa riešia za pochodu. Kritiku v škole vie prijať úplne v pohode. Učí sa veľmi rád, je zvedavý, sám si pýta úlohy aj prácu. Na vyučovanie sa pripravuje svedomito. V matematike je najlepší v triede (so samými jednotkami). Podľa kmeňového vychovávateľa zo zariadenia, badať u neho náznaky účelového správania. Povinnosti si však plní v maxime svojich možností (v tejto oblasti sa mu nedá nič vytknúť), so snahou o spoluprácu aj ochotu vyhovieť. Kritiku v zariadení, ak je podaná konštruktívne dokáže prijať, snaží sa o korekciu správania v želanom smere. Do vážnejších konfliktov sa ani v prostredí zariadenia nedostal. Podľa psychologického vyšetrenia, realizovaného v mesiaci novembri 2021 je osobnostne nezrelý, v pubescentnej fáze vývinu, s prvkami disharmónie, s nižšou úrovňou autoregulácie ako aj frustračnej tolerancie v situácii nadmernej psychickej záťaže (čo sa však v podmienkach zariadenia výraznejšie neprejavilo). V podmienkach zariadenia v rovesníckej skupine nemá negatívnejšieho „ťahúňa“ a prejavy popisované v správaní diagnostického centra, sa u nich neprejavujú. Intelektovo prevyšuje svojich spolužiakov, ale túto svoju prednosť nemá tendenciu zneužívať. Autoritu dospelých zo zariadenia tiež rešpektuje, rád sa porozpráva, vymieňa svoje názory. Dobre reaguje na pozitívne podmienkovanie správania. Teší ho pochvala, povzbudenie. Už nie je v takom negativistickom nastavení, ako tomu bolo v diagnostickom centre. Má už zvnútornené určité pravidlá, postupy, mantinely, hranice v správaní. Nejde tak aktívne do opozície, uvedomuje si nevýhodnosť takejto stratégie a má také vedenie aj zo strany dospelých. Je senzitívny, vnímavý aj všímavý. Reaguje na ladenie druhého človeka (je empatický). Vo výchovnom pôsobení postačujú bežné pedagogické postupy, s výchovnou ovplyvniteľnosťou konania pri systematickom, dôsledkom pôsobení. Psychologička zariadenia tento pobyt maloletého vníma ako „zdvihnutý prst“ s tým, aby sa mu ešte dala šanca návratu do domáceho prostredia. Existuje riziko, že predĺžením pobytu bez tejto šance, ho to môže vnútorne zlomiť. V jeho prípade je potrebné postupovať citlivo, so zvážením všetkých okolností. Počas pobytu je jeho zdravotný stav dobrý, s pedopsychiatrickou dispenzarizáciou (diagnóza F91.8 - Iná porucha správania), s nastavenou farmakoterapiou.

17. Z lekárskej správy MUDr. Eriky Kondrátovej, detského psychiatra zo dňa 2.11.2021 vyplýva, že maloletý A. je v evidencii a liečbe jej ambulancie od mesiaca septembra 2021. V úvode mu bola naďalej doporučená medikamentózna liečba, už nastavená predchádzajúcim psychiatrom. Pri vyšetrení spolupracuje, je pokojný, proklamuje snahu o nápravu správania a spoluprácu. Podľa objektívnych údajov od personálu Reedukačného centra, 053 76 Mlynky - Biele Vody, v zariadení spolupracuje, neboli zaznamenané závažné výchovné problémy.

18. Na pojednávaní dňa 30.9.2021, matka nesúhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým A.. Uviedla, že počas letných prázdnin 2021 sa u nej nachádzal na pobyte. Pracovníci Diagnostického centra, ul. J. Jančeka č. 32, Ružomberok ju kontaktovali a zaujímali sa aké je jeho správanie. Nemala s ním žiadne výchovné problémy až na to, že ju kontaktovala hliadka polície s tým, že maloletý je pod vplyvom alkoholu. Svoje správanie oľutoval, dohovorila mu.

19. Na pojednávaní dňa 14.12.2021 sa kolízny opatrovník vyjadril, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza by navrhoval, aby nad maloletým A. bolo nariadené výchovné opatrenie, a to zabezpečenie odbornej pomoci - pobyt v zariadení (Reedukačnom centre, 053 76 Mlynky - Biele Vody), najdlhšie na šesť mesiacov.

20. Na pojednávaní dňa 14.12.2021 matka uviedla, že s maloletým A. je v telefonickom kontakte každý týždeň. Upozorňuje ho, aby si dával pozor na svoje správanie. Je v kontakte aj s jeho vychovávateľmi, ktorí sa vyjadrili, že s ním nie sú žiadne problémy. Ak sa maloletý vráti do jej rodinného prostredia, zabezpečí, aby pokračoval vo farmakoterapii. Súhlasila by s výchovným opatrením, a to dohľadom a tiež by sa podrobila poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Prievidza.

21. Počas telefonického pohovoru dňa 14.12.2021 maloletý A. uviedol, že si praje, aby sa mohol vrátiť domov. Teší sa z toho, že sa zmenil, poslúcha, počúva, čo mu kto hovorí. Od zlej partie kamarátov sa už „odtrhol“. Keď sa vráti do Handlovej, bude ju naďalej ignorovať. Uvedomuje si, že v prípade recidívy problémového správania, by súd mohol znova rozhodnúť o jeho umiestnení do reedukačného

centra. Každú sobotu mu telefonuje matka a upozorňuje, aby poslúchal. Od 17.12.2021 odchádza na prázdninový pobyt k matke.

22. Dňa 3.1.2022 Reedukačné centrum, 053 76 Mlynky - Biele Vody súdu oznámilo, že dňa 17.12.2021 bol maloletý A. prepustený k matke na zimné prázdniny. Ku dňu 3.1.2022 im matka neoznámila, že by s ním mala nejaký výchovný problém.

23. Na pojednávaní dňa 4.1.2022 kolízny opatrovník uviedol, že po dátume 14.12.2021 bol s matkou v telefonickom kontakte dvakrát (dňa 20.12.2021 a dňa 3.1.2022), pričom sa vyjadrila, že s maloletým A. nemá žiadne výchovné problémy, rešpektuje ju, dodržiava všetky pokyny, do domácnosti prichádza načas, s partiou bývalých kamarátov sa nestretáva, nedopustil sa žiadneho priestupku, upozorňuje ho, že v prípade, ak súd nenariadi ústavnú starostlivosť a v budúcnosti sa zopakuje jeho problémové správanie, bude žiadať, aby bol do reedukačného centra umiestnený až do 18 roku veku.

24. Na pojednávaní dňa 4.1.2022 matka uviedla, že maloletý je u nej na prázdninovom pobyte od 17.12.2021, poslúcha, nemá s ním žiadne výchovné problémy. Odchádza aj do vonkajšieho prostredia, ale vracia sa načas. Ak sa omešká, telefonicky ju o tom informuje. S alkoholom, ani s inými návykovými látkami neexperimentuje. Podrobila ho aj skúške, za účelom zistenia, či jeho správanie nie je účelové, a v ktorej obstál. Dôrazne ho upozorňuje, že ak súd nenariadi ústavnú starostlivosť a v budúcnosti sa dopustí čo i len jedného prešľapu, požiadá o jeho umiestnenie do reedukačného centra do dosiahnutia veku plnoletosti.

25. Na pojednávaní dňa 4.1.2022 súd vykonal pohovor s maloletým A., ktorý uviedol, že je na prázdninovom pobyte u matky. V domácnosti pomáha, chodí do vonkajšieho prostredia. V športovej hale si bol zahrať basketbal. So zlou partiou kamarátov sa nestretáva. Stalo sa, že jej členovia ho vyhľadali, ale ich spoločnosť odmietol. Alkoholické nápoje nekonzumuje, drogy neberie. Potvrdil, že v mesiaci auguste 2021 bol podrobený dychovej skúške na alkohol, s pozitívnym výsledkom. Vtedy mal kamarát narodeniny a oslovil ho, či si s ním pripije. Už sa zmenil, je si vedomý toho, že ak sa v budúcnosti bude správať problémovo, matka požiadá o jeho umiestnenie do reedukačného centra do dosiahnutia veku plnoletosti.

26. Dňa 13.1.2022 Reedukačné centrum, 053 76 Mlynky - Biele Vody súdu oznámilo, že maloletému A. bol pobyt u matky predĺžený, aby sa mohol zúčastniť na pojednávaní aj dňa 14.1.2022. Podľa vyjadrenia matky, nemá počas tohto pobytu v domácom prostredí s ním výchovné problémy.

27. Z Úradného záznamu zo dňa 11.1.2022 Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza vyplýva, že v uvedený deň úrad vykonal šetrenie v domácnosti matky. Matka sa pritom vyjadrila, že s maloletým nemá žiadne výchovné problémy. Poslúcha ju, doma pomáha, domov z otvoreného prostredia chodí načas. Od doby posledného pojednávania sa nič nezmenilo. Je slušný, uvedomil si, že keď dodržiava pravidlá a poslúcha, je všetko v rodine v poriadku. Matka ďalej verbalizovala, že naďalej nesúhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti. Počas šetrenia sa maloletý A. vyjadril, že si uvedomil, že ak chce, aby bol doma, tak musí a pritom aj zmenil svoje správanie.

28. Na pojednávaní dňa 14.1.2022 matka uviedla, že v prípade, ak súd nenariadi ústavnú starostlivosť, maloletý A. bude pokračovať v absolvovaní vzdelávacieho procesu na Základnej škole, Mierové námestie č. 255/27, Handlová, ktorej je naďalej žiakom. Naďalej s ním nemá žiadne výchovné problémy. Keď sa nachádza v otvorenom prostredí, chodí ho kontrolovať. Nezistila, že by sa stretával s problémovou partiou kamarátov.

29. Počas pohovoru na pojednávaní dňa 14.1.2022 maloletý A. uviedol, že matke pomáha, zlej partie kamarátov sa vyhýba. Má vedomosť o tom, že situácia v triede na Základnej škole, Mierové námestie č. 255/27, Handlová je už na lepšej úrovni, žiaci sa nehádajú.

30. V záverečnom prednese na pojednávaní dňa 14.1.2022 kolízny opatrovník uviedol, že ak súd nenariadi nad maloletým A. ústavnú starostlivosť, ich úrad navrhuje uložiť mu výchovné opatrenie, a to zabezpečenie odbornej pomoci v Reedukačnom centre, 053 76 Mlynky - Biele Vody alebo mu a jeho matke uložiť podrobiť sa sociálnemu alebo inému odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Prievidza, a to po dobu 6 mesiacov.

31. Podľa čl. 5 veta prvá Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

32. Podľa čl. 9 veta prvá Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, ibaže príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že také oddelenie je potrebné v záujme dieťaťa.

33. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti ak rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

34. Ústavná starostlivosť je osobitnou formou štátom sprostredkovanej a zabezpečovanej náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa, ktorá nahrádza osobnú starostlivosť rodičov v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Nariadiť ústavnú starostlivosť je možné za predpokladu, ak nemožno maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Ide o výnimočné opatrenie, súd musí starostlivo zvažovať, či výchova dieťaťa je tak vážne ohrozená alebo narušená, že je potrebné nariadením ústavnej starostlivosti zasiahnuť do života dieťaťa.

35. Procesným dokazovaním súd zisťoval, či sú splnené predpoklady pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým A..

36. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

37. Podľa § 35 Civilného mimosporového poriadku, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

38. Ako to už bolo v odôvodnení rozhodnutia uvedené, Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 13P 45/2020-34 zo dňa 5.2.2021 nariadil nad maloletým A. výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky - pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov s tým, že bude vykonávané v Diagnostickom centre Ružomberok, J. Jančeka č. 32, Ružomberok. Dôvodom nariadenia výchovného opatrenia bolo to, že matka jeho výchovu v prirodzenom rodinnom prostredí nezvládala, v otvorenom prostredí sa túlal a porušoval školský poriadok. V diagnostickom centre tiež nerešpektoval pravidlá, ani režimový systém. Jeho správanie bolo nepredvídateľné, konal impulzívne bez zvažovania možných následkov, chýbala mu sebakorekcia a náhľad v konaní i vo verbalizácii, oslabená bola aj sebaregulácia, svoje priestupky zľahčoval, hľadal únik pred zodpovednosťou za svoje správanie, pred ostatnými deťmi sa predvádzal, v konfliktných situáciách konal impulzívne, dospelých nerešpektoval, na upozornenia reagoval drzo.

39. Na základe uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia č. k. 7P 33/2021-17 zo dňa 30.8.2021, je maloletý A. od 31.8.2021 dočasne umiestnený v Reedukačnom centre, 053 76 Mlynyky - Biele Vody. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že jeho adaptácia prebehla bez väčších ťažkostí, pravidlá a režimový systém zariadenia dodržiava, jeho správanie k rovesníkom vo výchovnej skupine je v norme, svoje dominantné vlastnosti nezneužíva, dospelých bezpodmienečne rešpektuje a počúva. Povinnosti a úlohy v škole si plní vzorne, učí sa rád, na vyučovanie sa pripravuje svedomito, v matematike je najlepší v triede. Aj povinnosti v prostredí zariadenia si plní v maximálnej možnej miere, so snahou o spoluprácu aj ochotu vyhovieť. Podľa zariadenia, v tejto oblasti mu nie je čo vytknúť. Kritiku dokáže prijať a snaží sa o korekciu správania v želanom smere. Nie je v negativistickom nastavení, ako tomu bolo v Diagnostickom centre, J. Jančeka č. 32, Ružomberok. Aj podľa lekárskej správy MUDr. Eriky Kondrátovej, detskej psychiatricky, maloletý proklamuje snahu o nápravu správania.

40. Maloletý A. bol od 17.12.2021 (čo trvalo aj ku dňu rozhodnutia vo veci samej) na prázdninovom pobyte u matky. Kolízny opatrovník vykonal v domácnosti šetrenie, pričom nezistil, že by s ním matka mala výchovné problémy. Na určených termínoch pojednávaní opakovane uviedla, že v správaní maloletého došlo k pozitívnej zmene, rešpektuje ju, nastavené pravidlá dodržiava, je slušný, v domácnosti pomáha, z otvoreného prostredia chodí domov na dohodnutý čas. Počas vykonaných

pohovorov pred kolíznym opatrovníkom a tiež pred súdom maloletý A. potvrdil, že pravidlá dodržiava, partiu kamarátov, ktorá mala na neho negatívny vplyv nevyhľadáva, alkohol a ani iné návykové látky neužíva, došlo u neho k pozitívnej zmene.

41. Všetky vyššie uvedené zistenia nie sú dôvodom, pre ktorý by malo byť zasiahnuté do života maloletého A. nariadením ústavnej starostlivosti. Jeho správanie je pozitívne, aktuálne stabilizované. Má už zvnútornené určité pravidlá, postupy, mantinely, hranice správania. Súd sa stotožňuje s názorom psychologičky Reedukačného centra, 053 76 Mlyny - Biele Vody, že pobyt v zariadení je potrebné vnímať ako „zdvihnutý prst“ s tým, aby sa mu ešte dala šanca návratu do domáceho prostredia. Existuje totiž riziko, že predĺžením pobytu bez tejto šance, ho to môže vnútorne zlomiť. Z tohto dôvodu mu súd neuložil ani kolíznym opatrovníkom alternatívne navrhované výchovné opatrenie: zabezpečenie odbornej pomoci - pobyt v zariadení (Reedukačnom centre, 053 76 Mlyny - Biele Vody), najdlhšie na šesť mesiacov.

42. Podľa čl. 3 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

43. Podľa čl. 3 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

44. Aj v civilnom mimosporovom konaní sa môžu vyskytnúť situácie, keď text zákona nedáva odpoveď na konkrétnu procesnú situáciu.

45. Ak určitá procesná situácia nie je pokrytá výslovným textom zákona, umožňuje sa súdu analogicky použiť inú, zákonom upravenú skutkovú podstatu po abstrahovaní tzv. účelu zákona. Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom.

46. Ako to už bolo uvedené, tunajší súd uznesením č. k. 7P 33/2021-15 zo dňa 27.8.2021 začal konanie bez návrhu o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým A.. V konaní však neboli preukázané predpoklady: a/ vážne ohrozenie výchovy, b/ vážne narušenie výchovy, pre nariadenie tohto krajného výchovného prostriedku. Táto procesná situácia (t. j., keď sa začne bez návrhu konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti a procesným dokazovaním nie sú zistené predpoklady pre prijatie takéhoto opatrenia) nie je pokrytá výslovným textom Civilného mimosporového poriadku, ale ani obdobnou právnou normou, ktorá by existovala na inom zákonnom mieste. Preto súd postupoval podľa čl. 3 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku. Ak by bol sám zákonodarcom, prijal by právnu normu, podľa ktorej v prípade, ak by nastala procesná situácia ako v prejednávanej veci, konanie by zastavil (nie je možné rozhodnúť tak, že by súd návrh zamietol, lebo konanie sa začalo bez návrhu a nie na návrh niektorého z účastníkov konania). Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené v I. výroku rozsudku.

47. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

48. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

49. Podľa § 45 ods. 1 písm. b) zák. č. 305/2005 Z.z., Centrum pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“) je zariadenie zriadené na účel vykonávania výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d), výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinnosti uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia podľa

osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“).

50. Podľa § 45 ods. 6 zák. č. 305/2005 Z.z., Centrum podľa účelu, na ktorý bolo zriadené, je povinné a/ vypracovať program centra, špecializovaný program centra alebo resocializačný program centra, ktorý obsahuje ustanovené náležitosti, b/ zverejniť program centra alebo resocializačný program centra na svojom webovom sídle.

51. Hmotnoprávnou podmienkou uloženia výchovných opatrení je to, že to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa.

52. Od nariadenia neodkladného opatrenia uznesením č. k. 7P 33/2021-17 zo dňa 30.8.2021 u maloletého A. došlo, ako to už bolo uvedené, k pozitívnym zmenám. Tieto zmeny sú významné, avšak je potrebné ich ďalej posilňovať a súčasne kontrolovať. To si vyžaduje intervenciu zo strany štátu v podobe výchovných opatrení podľa § 37 ods. 2 písm. b) a písm. d) Zákona o rodine. Rozhodujúcim je princíp adekvátnosti. Matka má záujem riadne spolupracovať s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza a aj s Centrom pre deti a rodiny Prievidza tak, aby maloletý A. mohol zostať v jej osobnej starostlivosti. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, je žiadúce rozvíjať jej kompetencie rodiča, zamerať sa na reflexiu výhod a nevýhod, výchovných postupov, na dostatočné uvedomenie si, že proces učenia u dieťaťa v školskom veku má v jeho vývine popredné miesto, a je potrebné ho pevne zakotviť do režimu dňa.

53. Centrum pre deti a rodiny, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza má vo svojom programe zverejnenom na svojom webovom sídle aj poskytovanie odbornej pomoci svojim odborným tímom pri podpore riešenia výchovných problémov maloletých detí, psychologickú pomoc rodinám, upevňovanie schopnosti detí v oblasti vzdelávania, podporu rozvoja rodičovských zručností. Odbornú pomoc pritom poskytuje terénou aj ambulatnou formou.

54. Súd uložil výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine (dohľad) a podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine (povinnosť maloletému A. a jeho matke podrobiť sa sociálnemu alebo inému odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Prievidza).

55. Súd v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza bude monitorovať správanie maloletého A. v prirodzenom aj v otvorenom prostredí, vrátane školy, aké vzdelávacie výsledky dosahuje, či pozitívne zmeny si ďalej upevňuje a rozvíja, či efektívne využíva voľný čas. Odborným poradenstvom v Centre pre deti a rodiny Prievidza, bude posilňovaná najmä jeho motivácia k udržaniu pozitívnych zmien v správaní, v dosahovaní vzdelávacích výsledkov, pomoc pri adaptácii na školské prostredie, motivácia matky, aby žiadúcim smerom rozvíjala všetky svoje kompetencie rodiča, aby vo výchove bola dôsledná. Súd apeluje na matku, aby po návrate maloletého A. do jej rodinného prostredia bezodkladne zabezpečila, aby maloletému A. bola ďalej poskytovaná pedopsychiatrická starostlivosť.

56. Ak si uložené výchovné opatrenia nebudú plniť svoj účel, súd môže aj bez návrhu začať konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým A..

57. Podľa § 335 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania vo veci samej súd prvej inštancie aj bez návrhu zruší rozhodnutím, ktorým žalobu odmietne alebo zamietá, alebo ktorým konanie vo veci samej zastavuje.

58. Konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti súd zastavil. Preto aj bez návrhu zrušil uznesenie Okresného súdu Prievidza č. k. 7P 33/2021-17 zo dňa 30.8.2021 o neodkladnom opatrení. Maloletý A. však zostáva umiestnený v Reedukačnom centre, 053 76 Mlynsky - Biele Vody až do nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku (VI. výroku).

59. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prievidza, písomne, v dvoch vyhotoveniach. O odvolaní rozhoduje Krajský súd Trenčín.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie ďalej možno odôvodniť skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku a v § 62 Civilného mimosporového poriadku.

Na pojednávaní dňa 14.1.2022 sa matka dieťaťa a kolízny opatrovník vzdali práva podať odvolanie proti vyhlásenému rozsudku, čo potvrdili vlastnoručnými podpismi do súdnej zápisnice.